

hanc ipsam urbem, domicilium, ac sedem Spiritus Sancti omnibus inquinamentis mundatam, ac purgatam Domino Deo per omnia placentem habeamus, in hunc, qui sequitur, modum, quoad præfatum horrendum blasphemie crimen motu proprio, ex certa nostra scientia, & voluntate, invocata Dei omnipotentis justitia decernimus, statuimus, & ordinamus blasphemantes scilicet Deum Patrem omnipotentem, vel ejus Filium unigenitum, Dominum, & Redemptorem nostrum Jesum Christum, seu Spiritum Sanctum particulatim, & explicitè, vel generaliter, & implicite, attribuendo divinæ majestati, quæ illi minime conveniunt, vel removendo quæ eam decent, primo convicti, si divites fuerint, compellantur ad solvendum scuta auri quadraginta, si vero pauperes, solvant decem, quæ si nequeant numerare, luant in corpore. Secunda vice convictis nobilibus, sive divitibus sive pauperibus duplicetur poena pecuniaria proportionabiliter ad primam hujusmodi multam: atque insuper incurrant infamiam, & inhabilitatem ad beneficia quæcunque, ad gradus, dignitates, & honores obtinendos. Vilibus convictis perfodiatur lingua. Tertia vice convictis nobilibus tam divitibus, quam pauperibus triplicetur poena pecuniaria respective ut supra. Ulterius sint ipso jure privati beneficiis Ecclesiasticis, & officiis quibuscunque, dignitatibus, titulis, magistratibus, honoribus: sint intestabiles tam active, quam passive: sint inhabiles ad ferendum testimonium: sint banniti publice per triennium ab urbe. Vilibus imponatur fustigatio, aut deportatio ad trirèmes per triennium, & exulent perpetuo. Idem servetur contra blasphemantes ipsius Domini nostri Jesu Christi matrem beatissimam semper Virginem Mariam. Blasphemi in sanctos, vel sanctas Dei corrigantur severe arbitrio DD. Judicium habita ratione qualitatis, & gravitatis criminis cum cæteris circumstantiis jure attendendis. Volumus autem, & statuimus, ut omnes poenæ exigendæ applicentur tantummodo sustentationi orphanorum utriusque sexus catholicorum, & puellarum. Judices vero tam horrendi, & impii criminis deputamus, & instituiamus RR. DD. Inquisitores nostros generales, quos volumus posse addere præstitutis poenis, & maxime in corpore, si modus blasphemie ob gravitatem, impietatem, vel malitiam id exposcat. Partes eorundem DD. Judicum erunt declarare, si dubium occurrat, qui nobiles, qui plebei, qui divites, qui pauperes sint habendi. Rom. Cal. Feb. 1554.

C A P. II.

Pœnæ blasphematorum cujuscunque generis, ordinis & qualitatis.

Leo X ex Concilio Lateranensi.

Ad abolendam execrabilem blasphemiam, quæ in maximum divini nominis, & Sanctorum contemptum supra modum invaluit, statuimus, & ordinamus, ut quicumque Deo palam, seu publice maledixerit, contumeliosusque, ac obcenis verbis Dominum nostrum Jesum Christum, vel gloriosam Virginem Mariam ejus genitricem expresse blasphemaverit, si munus publicum, jurisdictionemque gesserit, perdat emolumentum trium mensum pro prima, & secunda vice dicti officii. Si Clericus, vel Sacerdos fuerit, eo ipso, quod de delicto hujusmodi fuerit convictus, etiam beneficiorum quæcunque haberit fructibus applicandis ut infra, unius anni mulctetur, & hoc si pro prima vice, qua blasphematus ita deliquerit. Pro secunda vero si ita deliquerit, & convictus fuerit, si unicum habuerit beneficium, eo privetur, si autem plura, quod ordinarius maluerit, id amittere cogatur. Quod si tertio ejus sceleris arguatur, & convineatur, dignitatibus, ac beneficiis omnibus, quæcunque habuerit, eo ipso privatus existat, ad eaque ulterius retinenda inhabilis reddatur, eaque libere impetrari, & con-

ferri possint. Laicus vero blasphemus, si nobilis fuerit, poena vigintiquinque ducatorum mulctetur, & pro secunda vice quinquaginta fabricæ basilicæ Principis Apostolorum de urbe applicandorum, & aliis, ut infra deducitur pro tertia vero nobilitate perdat. Si vero ignobilis, ac plebejus fuerit, in carcerem detradatur. Quod si ultra duas vices publice blasphemus deprehensus fuerit, mitra infami per integrum diem ante fores Ecclesiæ principalis mitratus stare cogatur. Si vero pluries in hoc ipsum peccatum lapsus fuerit, ad perpetuos carceres vel ad trirèmes damnetur ad Judicis deputati arbitrium. In foro autem conscientie nemo blasphemie reus absque gravissima poenitentia severi confessoris arbitrio injuncta possit absolvi. Qui vero Sanctos reliquos blasphemaverit, arbitrio Judicis rationem personarum habituri mitius aliquanto puniri volumus. Statuimus etiam, ut seculares Judices, qui contra tales blasphemie convictos non animadvertent, eosque justis poenis minime affecterint, quantum in eis fuerit, quasi eidem sceleri obnoxii eidem quoque poenis subjiciantur. Qui vero in illis inquirendis, puniendisque diligentibus, & severi fuerint, pro qualibet vice decem annorum indulgentiam consequantur, & tertiam partem multæ pecuniariæ habeant. Quicumque vero blasphemantem audierint, cum verbis acriter objurgare teneantur, si citra periculum suum id fieri posse contingat, eundemque deferre, vel notificare apud Judicem Ecclesiasticum, seu secularem intra triduum debeant. Quod si plures dictum blasphemantem simul audierint, singuli eum accusare teneantur, nisi forte omnes convenerint, ut unus pro cunctis tali fungatur officio. Quos omnes in virtute sanctæ obedientiæ hortamur, & monemus in Domino, ut pro divini nominis honore, ac reverentia in suis domibus, ac cæteris præmissa omnia servari, exactissime exequi mandent, & faciant, uberimam ab ipso Domino Deo tam boni operis, ac præmercedem habituri. Similemque annorum decem indulgentiam ab Apostolica sede consequuntur cum tertia parte multæ, qua dictus blasphemus plectitur, quoties tale scelus puniendum curaverint. Quam quidem indulgentiam, & reliquam tertiam multæ partem accusatoris blasphemie nomen deferenti similiter concedi, & assignari volumus aliis poenis contra hujusmodi blasphemos per sacros canones expressis nihilominus in suo robore manentibus.

TITULUS VIII.

DE HOMICIDIS, ET BANNITIS.

C A P. I.

Pœnæ homicidarum, & eorum fautorum.

Pius II.

Ad retinendas insolentias transgressorum, si nervus publicæ disciplinæ lentescit, eorum ad peccandum voluntas sit laxior, & exemplum impunitatis periculosus in alios derivatur, propter quod ad præsentis officii pertinet talem adhibere justitiæ severitatem, & debitam executionem, quod commissa crimina puniat, & committendorum in posterum interdicit audaciam. Cum autem ad audientiam nostram pervenerint, quod a certis annis citra in nostris, & Ecclesiæ Romanæ terris, locis, & tenimentis nobis, & Ecclesiæ prædictæ mediate, & immediate subjectis, quamplura, quandoque etiam ex levibus causis, commissa esse reperiantur homicidia, sitque inter alia crimen homicidii perniciosum, & detestabile, debeatque juxta canonicas sanctiones gravi animadversione puniri, tantoque severius puniendum, & extirpandum, quanto manifestius cognoscimus, quod ex eo ut plurimum scandala, & mala plurima subsequuntur. Cupientes idcirco ex debito pastoralis officii, quod nostri

& Ecclesiæ Romanæ prædictæ mediate & immediate subjecti, juxta piam dispositionem Regis pacifici, qui regnat in cælis, pacifici sint & modesti, nonnullas pro hujusmodi crimine homicidii debite puniendo, edidimus constitutiones infrascriptas: quas ad hoc, ut aliquis de eisdem ignorantiam prætere non possit, volumus per omnes & singulas civitates, nobis & Ecclesiæ Romanæ prædictæ mediate vel immediate subjectas, publico præconio publicari; mandantes, ac auctoritate Apost. tenore præsentium decernentes, omnes & singulos, juxta constitutionum earundem determinationem, obstrictos esse ad observationem ipsarum, ac si personaliter singulis intimatæ forent, cum non sit verisimile, quod ad eorum notitiam non devenerit, quod extitit tam publico præconio patefactum. Tenore vero constitutionum, de quibus supra fit mentio, sequitur, & est talis videlicet.

C A P. II.

Homicidis non datur salvus conductus repetendi patriam, etiam si injuriis, & damnis partium satisfecerint.

Sanctissimus Dominus noster, intendens quieti patriæ consulere, & ipsam sicariis, homicidis, & malefactoribus expurgare, statuit & decrevit, quod omnes illi, qui pro delicto homicidii fuerint condemnati, seu alias de civitate aliqua & districtu illius banniti, non possint ad civitatem seu districtum hujusmodi quocunque tempore redire, seu in eis vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab hæredibus, vel consanguineis, seu filiis ipsius occisi; nec legatus etiam de latere, aut Governator, qui pro tempore fuerit, vel quivis alius possit auctoritate Apostol. seu ex officio suæ legationis, aliquem homicidam sic exbannitum rebannire, reducere, seu revocare ad civitatem vel districtum, aut eorum alterum; seu ei licentiam vel salvum conductum concedere redeundi seu morandi in eis, vel eorum altero, in perpetuum vel ad tempus modicum sive magnum, nec etiam per diem unum sive noctem; quod si secus per quemquam ex suprascriptis factum fuerit, incidat in poenam excommunicationis ipso facto, sine ulteriori sententia declarationis; a qua per alium, quam per summum Pontificem (& tunc facta de hoc speciali expressione) non possit absolvi; ac reductio, licentia, revocatio, salvus conductus, & castatio processus & banni hujusmodi, sint ipso jure nulla, nulliusque roboris, vel momenti: incidat etiam in poenam ducatorum mille, Cameræ Apostolicæ applicandorum, quam Thesaurarius, cui hoc secreto vel publice fuerit denunciatum, retinere faciat & mandet, nullo super hoc expectato seu requisito superioris mandato: quod si non fecerit Thesaurarius, ipse eandem sententiam excommunicationis ipso facto, cum eisdem qualitatibus, incurrat: ipseque sic rebannitus, reductus, revocatus, sive alio quocunque modo reversus, possit & debeat capi, detineri, & incarcerari; & de ipso, secundum sententiam contra eum latam, justitia fieri, per Governatorem, Potestatem, & alios officiales, ad quos spectat seu pertinet, incontinenti, sine ulteriori licentia, notificatione, & requisitione superioris, vel alterius, sub poena ducatorum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ applicandorum vel retinendorum; quam Thesaurarius præfatus simili modo & forma, ac sub similibus censuris, faciat retineri; prout superius est expressum. Hoc autem extendi voluit ad eos, qui revocati, rebanniti, vel alias quomodocunque remissi fuerint, quacunque auctoritate seu licentia, præterquam ex speciali commissione seu mandato Romani Pontificis, contento in literis authenticis, & bulla plumbea munitis, a duobus mensibus citra, (termino dierum quindecim, quo possint de civitate libere recedere, eis concessio) vel qui in futurum rebannientur, revocabuntur, seu alias remittentur, per quemcunque quavis auctoritate prædicta, sub poenis pecuniariis, & aliis Ecclesiasticis censuris, de quibus superius est dictum.

Tom. II.

C A P. III.

Appellationi non est locus bannitis ob homicidium. Exilis fines quinquaginta miliaribus a loco delicti extenduntur.

Item quod quæcunque appellationes interpositæ vel interponendæ ab hujusmodi, vel aliis sententiis sive gravaminibus contra homicidas latis, vel a processu contra eos facto, etiam si lis vel instantia super eis pendeat, & inhibitiones, vigore ipsarum emissæ per auditorem cameræ, vel alium quemcunque ordinarium, vel delegatum, sint nullæ & invalidæ, nec ad ulteriora super eis, vel ipsarum vigore, procedi possit ac debeat: quinimo appellationes litis & causæ hujusmodi, censeantur advocatæ, extinctæ & invalidæ, nec potestates vel alii officiales, banniti, hujusmodi mandatis, inhibitionibus, litis pendentibus, censuris & poenis in eis contentis, astringantur; imo teneantur, & debeant, sub poenis suprapositis, ad executionem sententiarum latarum procedere. Possit tamen in causis aliis, a jure vel statuto permissis, appellari ad Governatorem civitatis seu provincie, qui infra mensem causam diffinire teneatur; quo elapso, appellatio, inhibito, & instantia super eis sint nulla, & libere, sine impedimento, possit fieri executio sententiæ vel banni, ac si non fuisset inhibitus & appellatus: quodque banniti & condemnati propter hujusmodi crimen homicidii, censeantur & sint banniti ab omnibus circumvicinis, usque ad miliaria quinquaginta, infra quæ, si reperti fuerint, possit & debeat capitalis sententia, sive condemnationis pecuniariæ executio fieri contra eos, per Potestates & alios officiales, civitati, districtui, & loco præidentes, sub poenis pecuniariis simili forma imponendis.

C A P. IV.

Homicidii notorii rei quibus poenis subjiciantur.

Item, quod omnes & singuli homicidæ, quorum delictum notorium fuerit, vel de homicidio infamati, seu condemnati, etiam si de delicto hujusmodi, ex forma statutorum, non possit inquiri, vel aliqua poena imponi, vel etiam si ipsius delicti, vel poenæ pro eo impositæ, auctoritate Apostolica, vel alterius, ab ea vel a Romano Pontifice potestatem habentis, sit facta remissio, castatio, processus & sententia annullata, vel alias quomodolibet dispensatum, per viam gratiæ seu justitiæ, in toto vel in parte, non possit habere officia vel dignitates in quibuscunque locis, civitatibus, & terris, a quibus banniti fuerint, in quibus domicilium eorum originemque habuerint, seu aliam moram traxerint, vel resederint, etiam si fuerint absoluti, rebanniti, vel alias eorum sententia, seu condemnatione, sive processu castati, irritati, vel alias pro infectis habitis; sed perpetuo sint infames, & omni dignitate privati, nec possint ferre testimonium, nec tabellionatus officium exercere, non admittantur ad judicandum, seu ad aliud officium exercendum; & ab omnibus actibus legitimis sint perpetuo suspensi; quinimo, si hujusmodi officia acceptaverint, exercuerint, seu ad ea exercenda admissi fuerint, tam ipsi, quam gubernator, legatus aut superior, qui eum elegerit, vocaverit, aut ipsum officium exercere, seu ei præesse passus fuerit, poenam quingentorum ducatorum auri ipso facto incurrat, & sua gubernatione privetur, nec gesta in judicio, vel extra judicium, tam per eum, qui admissus fuerit ad officium, quam per eum, qui illud ab eo exercere passus fuerit, de cætero valida sint, & robor obtineant: quinimo sint nullius roboris vel momenti, & si Ecclesiasticæ personæ fuerint, excommunicationis sententiam ipso facto incurrant.

C A P. V.

Deo & hominibus exosi viri sanguinum, adversus quorum audaciam & ferocitatem petulantiam constitutio a Pio II. edita probatur & confirmatur.

D d d d d

Sixtus

Sixtus IV.

DEo, & hominibus abominabiles esse viros sanguinum Propheta testatur, nec immerito, cum horrenda scelerum, non solum corporum, sed etiam animarum eorum, quos interimunt [si non sint armis spiritualibus divina praeveniente gratia praemunita] deperditionem procurare noscantur, pro quibus Dominus noster Jesus Christus mortem subiit temporalem. Ad reprimendum igitur talium conatus nefarios plurimum conferre arbitramur contra eos, qui hujusmodi detestabile scelus patrare non expavescunt, iustitia severissima puniri, & latus pro tempore condemnationes debite executioni demandari: eaque quae pro talium condemnationum faciliore executione, & ficiariorum hujusmodi persecutione praedecessoribus nostris provide emanarunt, ut eo firmiter observentur, quo fuerint saepius Apostolica auctoritate munita, libenter approbantes, munimine roboramus, atque alia desuper statuimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire. Dudum siquidem per fel. record. Pium Papam II. praedecessorem nostrum accepto, quod a certis annis tunc elapsis citra &c. Cum autem (sicut nuper accepimus) contenta in eisdem literis ab aliquibus temporibus citra non fuerint observata, & ex illorum inobservantia subditi praefatae Ecclesiae promptiores fuerint ad homicidia committenda, jamque fere passim quotidie homicidia perpetrentur, & homicidia praefati ideo ad illa committenda promptiores existant, quia sperant latere, & suorum excessuum remissionem consequi facile posse: Nos, qui detestabilem & horrendam talium ficiariorum nequitiam ad aliorum cautelam opportunis juris remediis prosequi studio cupimus indefesso, habitis super his cum fratribus nostris praefatae Ecclesiae Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum consilio statuta, & decreta Pii praedecessoris praefati, & prout illa concernunt, omnia, & singula in dictis literis contenta auctoritate Apostolica praesentium tenore approbamus, & robur perpetuae firmitatis obtinere debere decernimus, ac volumus, & praefata auctoritate de eorundem fratrum consilio statuimus, & ordinamus, quod condemnati haecenus, & quos in posterum condemnari contingeret ubilibet in civitatibus, terris, & locis praedictis pro homicidio, sive ut principales, sive auxilium, consilium, & favorem praestantes suarum condemnationum remissionem, aut contra illos saluum conductum, & licentiam secute in loco patrati criminis, vel ei infra quinqueaginta miliaria (ut praefertur) propinqua nullatenus obtinere possint ab alio, quam a nobis, & Rom. Pont. qui pro tempore erit, & alicujus alterius, etiam Legati de latere remissionem nisi suffragetur. Et si forte contingeret nos, & eundem Rom. Pontificem pro tempore existentem ad remissionem, sive saluum conductum hujusmodi procedere, talis remissio per praesentem processum cessatur, & nemini prodesse possit, nisi in illa vere praesentium literarum tenore de verbo ad verbum, non autem per clausulas idem importantes insertus foret, & specifica & determinata causa exprimeretur, quae nos, & successores nostros induceret ad derogandum praesentibus, quae cum tam matura deliberatione a nobis emanarunt. Romae 14. Cal. April. 1484.

C A P. VI.

Homicidii reos, & exules, ob quodcumque capitale scelus bannitos recipientes & tuentes poenis canonicis, & a iure statutis plebuntur.

Julius III.

Dudum per fel. rec. Pium Papam II. praedecessorem nostrum accepto, quod a certis annis tunc elapsis citra in terris, locis, & tenimentis Rom. Eccl. mediate, vel immediate subiectis quamplurimam ex levis causis commissa esse reperiebantur homicidia, &c. Et deinde pie mem. Sixtus Papa IV. etiam praedecessor noster accepto per eum, quod in ipso Pii praedecess. literis contenta a certis annis tunc elapsis citra non fuerant observata &c. Prout in singulis literis praedictis plenius continetur. Cum autem tempore assumptionis nostrae ad summi Apostolatus apicem propter guerras, quibus non solum civitates, terrae, & loca temporali dominio eidem Rom. Eccl. subiecta, sed etiam tota Italia decem fere annis, magnorum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, in eisdem civitatibus, terris, & locis, praesertim in urbe nostra intestina, ac diuturna odia, & discordias, civilesque dissensiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia passim perpetrari cognoverimus, mente revolventes praefatum Sixtum praedecessorem, & avunculum nostrum, qui nos ad Cardinalatus honorem evexit, ad decorem, & venerationem urbis praedictae, & illius temporum restaurationem ac personarum ejusdem urbis, ac aliarum civitatum, & locorum eidem Rom. Eccl. subiectorum commoda aciem suae considerationis extendisse, illius exemplo permoti animum ad sedandum discordias, & odia, tam in dicta urbe, quam in aliis civitatibus, terris, & locis dictae Ecclesiae subiectis ad firmandam perpetuam pacem & quietem non sine maximi animi, & corporis molestiis, & curis pro subditorum nostrorum commodis applicavimus, idque opportunis juris remediis omni studio efficere cupimus. Habita igitur super his cum fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum consilio literas Pii, & Sixti praedecessorum praedictorum, & prout illas concernunt, omnia, & singula in dictis literis contenta auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & innovamus, & robur firmitatis perpetuae obtinere debere decernimus, ac illas ad bannitos, exiliarios, & rebelles, aut alios pro quocumque alio crimine capitali a quibusvis officialibus tam in dicta urbe, quam extra eam, & in terris eidem Rom. Eccl. mediate, vel immediate subiectis jus dicentibus pro tempore condemnatos, ac brigolos nuncupatos, pacem juxta ordinationes dictae urbis Apostolica auctoritate approbatas facere recusantes, necnon jus sibi met contra alios dicentes, aut cavalcatas sine Rom. Pont. aut officialium suorum specialia licentia facientes, vel moventes praefata auctoritate de eorundem fratrum consilio extendimus, ac universis, & singulis tam laicis, quam Ecclesiasticis quocumque status, gradus, ordinis, excellentiae, dignitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, domicelliis, necnon comunitatibus, civitatibus, civitatibus, terrarum, castrorum, & aliorum quorumcumque locorum nobis, & eidem Romanae Ecclesiae mediate, vel immediate subiectorum districte praecipiendo mandamus, & inhibemus, ne aliquis eorum homicidas, bannitos, exiliarios, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut brigolos pacem facere recusantes, seu jus sibi contra alium dicentes, aut cavalcatas facientes, vel moventes in eorum civitatibus, castris, seu locis aliis quibuscumque recipere, & retinere, seu auxilium, consilium, vel favorem directe, vel indirecte, publice, vel occulte, per se, vel alium praestare, aut in eorum domibus, seu castris, vel locis recipere, aut acceptare praesumat.

Et si quis contra inhibitionem, & mandatum hujusmodi quovis modo directe, vel indirecte de caetero venire praesumpserit, nos omnes, & singulos sic contravenientes, contra quos per Pium, & Sixtum praefatos, ac alios praedecessores nostros Romanos Pontifices, & Apostol. sedis legatos etiam satis est debite provisum, excommunicationis majoris, & anathematis sententiam, a qua non nisi a nobis, vel eisdem successoribus, praeterquam in mortis articulo constituti, & debita satisfactione praemissa, absolvi possint, incurrere, eosque omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus realibus, & personalibus, ac civitatibus, castris, terris, locis, & dominiis eorum, dignitatibus, & honoribus, juribus, officiis, ac etiam feudis, & concessionibus quibuscumque, quae a nobis, & Romana, ac quibuscumque

buscumque aliis Ecclesiis obtinere noscuntur, sub quacumque verborum forma, & tenore, ac cum quibusvis fortissimis & insolitis clausulis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis, etiam praeservativis ab incurso poenae privationis ipso jure (quorum tenores, acsi de verbo ad verbum inferti forent, praesentibus pro expressis haberi volumus) eo ipso privatos & inhabiles, ac indignos ad illa, & quaelibet alia impostera obtinenda, & quoscumque actus legitimos exercendos fore nunciamus, & alia per nos, & successores nostros absque alia declaratione super incurso poenae privationis hujusmodi, aut citatione eorum, qui privationis poenam incurrerint, facienda, aliis personis in feudum, seu vicariatum, aut alias, ac si per lapsum temporis concessionis, aut finitam lineam ad dictam Cameram revertissent, libere concedere, ac alias de illis disponere posse decernimus, & declaramus, necnon civitates, terras, castra, & loca praedicta Camerae Apostol. confiscamus, incorporamus, applicamus, & appropriamus, ac confiscata, incorporata, applicata, & appropriata esse, sicque contravenientes pro rebellibus ejusdem Rom. Eccl. haberi, & censi debere volumus, eorum subditos, & vassallos, & arcium, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum praedictorum castellanos a quocumque fidelitatis juramento, quo ipsi essent quomodolibet stricti, penitus absolventes. Civitates quoque, terras, castra, & loca praedicta, si ad ejusdem Rom. Eccl. obedientiam se non reduxerint, seu in praemissis quomodolibet deliquerint, & etiam quorumcumque eis consilium, auxilium, vel favorem quovis modo directe, vel indirecte, publice, vel occulte, praestantium, etiam quacumque Ecclesiastica, vel mundana, etiam Regali praefulgeant dignitate, & excellentia, ut praefertur, & ad quae eos declinare contigerit, Ecclesiastico subiectis interdictis, tamdiu firmiter observando, donec ibidem fuerint, etiam per triduum post inde discessum. Illos quoque, qui aliquem sciverint culpabilem in praedictis, & nobis, vel successoribus nostris infra trium dierum spatium non retulerint, vel alium, per quem ad nos verbum fideliter perferatur, similes poenas incurrere volumus.

C A P. VII.

Homicidii reus in carcere constitutus audiatur, nec prius ad locum cadis remittatur, quin heredum occisi iuri satisfecerit.

Pius IV.

Cum nos dudum vestigiis felic. rec. Julii Papae II. praedecessoris nostri inhaerentes, nullum homicidii reum, qui se ab illo, etiam sub praetextu, quod alium bannitum occiderit, seu ab alio banniti occidit, juxta formam bannimentorum id permittentium, nominatus fuerit, aut ex alia quavis causa, absolvi debere pretendat, ad absolutionem petendum per procuratorem, aut excusatorem, seu defensorem, etiam velut quemlibet de populo competentem, audiri vel admitti debere, nisi ipse reus se in carcere personaliter constituerit, statuerimus & ordinaverimus, prout in nostris desuper editis literis, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur: verum cum, ut nuper accepimus, a nonnullis in dubium revocetur, an in dictis nostris literis solum homicidii banniti, vel condemnati, non autem illi, qui nondum condemnati, vel banniti essent, comprehendantur. Nos propterea omnem ambiguitatem circa praemissa amputare, & poenitus tollere volentes motu simili, & ex nostra certa scientia hac nostra perpetuo valitura constitutione nullum ab homicidio, seu alio quovis crimine, pro quo poena corporalis veniat imponenda ex aliqua causa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occidit, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel constitutionum desuper editarum nominatus fuerit, sive etiam quia ab ipso occisus bannitus, & condemnatus extiterat, ac impune ex dispositione dictorum proclamatum, & bannimentorum, seu constitutionum occidi potuerit, se absolvi debere praetendentem, sive pro homicidio, aut alio crimine

per eum commissio bannitus, & condemnatus sit, sive nondum bannitus, nec condemnatus, nec etiam inquisitus existit per se, vel aliam personam pro eo quomodolibet competentem, ad absolutionem petendum admitti, vel audiri posse, nisi se prius in carcere constituerit, & ad causam haeredes ab ipso occisi citari, & in eventum quod quis ab homicidio per ipsum commissio, ex eo, quod alium bannitum occiderit, vel ab aliquo banniti occidit, ut praefertur, nominatus fuerit, se absolvi obtineat, eum nihilominus a loco, in quo haeredes occisi commorantur, quousque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nisi pace ab illis habita, remitti posse perpetuo statuimus, & ordinamus. Inhibentes nihilominus omnibus, & singulis Judicibus quacumque auctoritate fulgentibus sub excommunicationis latae sententiae, aliisque arbitrii nostri poenis, & nostris etiam de latere Legatis sub indignationis nostrae poena, ne contra tenorem hujus nostrae constitutionis de caetero quempiam, sicut praemittitur, se absolvi petentem, nisi in carcere constitutum, quoquo modo audiant, vel admittant, & ubi secus fecerint, processus taliter habitos, ac sententias desuper latus nullius fore momenti, ac vitio nullitatis subiacere, & illis non obstantibus reos sic absolutos poenis debitis puniri, seu de novo inquiri posse. Rom. 2. Feb. 1563.

C A P. VIII.

Rei pro cujuscumque flagitii culpa ad capitalem poenam damnati etiam per contumaciam, non audiantur, nisi in carceribus constituti, & haeredibus eorum, ad quos actio pertinet, citatis.

Sixtus V.

Icet alias felic. record. Pius Papa IV. praedecessor noster, motu proprio, & ex ejus certa scientia, sua perpetuo valitura constitutione sanciverit, nullum ab homicidio, seu alio quovis crimine, pro quo poena corporalis veniret imponenda ex aliqua causa, vel quia bannitum occidisset, seu ab alio banniti occidit, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel constitutionum desuper editarum nominatus fuisset, sive etiam quia ab ipso occisus, bannitus, & condemnatus extitisset, & impune ex dispositione dictorum proclamatum & bannimentorum, seu constitutionum occidi potuisset, se absolvi debere praetendens, seu pro homicidio, aut alio crimine per eum commissio bannitus, & condemnatus foret, sive nondum bannitus, & condemnatus, nec inquisitus existeret, per se, vel aliam personam pro eo quomodolibet competentem ad absolutionem petendum admitti, vel audiri posse, nisi se prius in carceribus constituerit, & defuncti haeredes ab ipso citati fuissent. Et in eventum, quod quis ab homicidio per eum commissio, ex eo quod alium bannitum occidisset, vel ab alio banniti occidit nominatus foret, se absolvi obtineret, eum nihilominus ad locum, in quo occisi haeredes commorantur, quousque ab illis pacem obtinuisset, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nisi pace ab illis habita, remitti posse, perpetuo statuerit, & ordinaverit: inhibens nihilominus omnibus, & singulis Judicibus, tam secularibus, quam Ecclesiasticis, etiam nostris de latere Legatis, sub indignationis sententiae poena, ne contra constitutionis hujusmodi tenorem de caetero quempiam sic, ut praemittitur, se absolvi petentem nisi in carcere constitutum quoquo modo audire, vel admittere audeant, vel praesument, & ubi secus fecerint, taliter per eos habitos processus, & sententias desuper latus nullius fore momenti, ac nullitatis vitio subiacere, & illis non obstantibus reos sic absolutos poenis debitis puniri, seu de novo inquiri posse. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fulgentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate, & auctoritate, iudicari debere decre-

verit, aliaque forsan fecerint, prout in ipsis Pii literis desuper in forma motus proprii signatis plenius continetur. Cum tamen a nonnullis in dubium revocetur, an in literis Pii prædecessoris hujusmodi comprehendantur etiam illi, qui ex alia criminali causa, pro qua poena corporis afflictiva imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, ita ut ad purgandum contumaciam, & condemnationem hujusmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec debeant, nisi prius se in carceribus constituerint: Nos omnem circa præmissa ambiguitatem e medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, illisque nihil addentes, vel minuentes, motu simili, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, & declaramus eos omnes, & singulos, qui ex hujusmodi causis licet in eorum meram contumaciam hæstenuit condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, sub eisdem literis omnino comprehensos fuisse, & esse, ac fore, ita ut non aliter ad purgandum dictam contumaciam, & condemnationem admitti debuerint, vel debeant, nisi sese prius in carceribus constituerint, vel constituerint. Decernentes, quod in quacunque instantia, casu, & causa, se absolvi petant, licet forsan in aliqua se constituerint, nullo modo audiantur, nisi se prius in carceribus servatis servandis de novo constituerint, & novæ constitutioni hujusmodi ad plenum satisfecerint. Ac omnes, & singulas absolutiones, remissiones, & quasvis alias gratias contra præsentium tenorem, quomodolibet pro tempore impetratas, & a quibuscunque Judicibus cujuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existant, quovis prætextu, vel causa emanatas nullatenus attendi debere, minusque cuiquam prodesse modo posse, sed tanquam nullas, & invalidas nulliusque roboris vel momenti rejiciendas esse, licereque præfatis, & aliis Judicibus quibuscunque illis non obstantibus processus hujusmodi reassumere, & prout juris fuerit terminare. Rom. 12. Jul. 1567.

C A P. IX.

Sanctionum pie, & iuste in homicidas, & bannitos edictarum accurata declaratio, & confirmatio.

Idem.

Pius memoriæ Pius Papa IV. prædecessor noster Pii II. Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis prædecessorum literas in bannitos, sicarios, & homicidas latas, cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respective contentis clausulis auctoritate Apostolice per suas literas approbavit, & innovavit, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos, quos literæ ipsæ concernebant, & concernerent in futurum, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamie, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdictionis, ac aliis censuris, & poenis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrerent, perpetuo inviolabiliter observari, illasque etiam ad homicidas, sicarios, exitios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipsi in civitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur, banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aut partium læsarum, non solum a locis circumvicinis usque ad quinquaginta miliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis civitatibus, terris, castris, & locis etiam regni, & partium prædictarum nobis, & dictæ Rom. Eccl. mediate, vel immediate quomodolibet subiectis, banniti, & exules essent, & esse censerent, nec in illis, seu eorum aliquo, etiam prætextu cujuscunque licentiæ,

salvi conductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ, per eos desuper quomodolibet pro tempore obtenta moram trahere possent. Et si in eis residerent, vel reperti essent, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii II. & Clementis prædecessorum hujusmodi tenorem sub poenis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castri, vel loci, in qua, vel quo deprehensi forent, debitis poenis plecti, seu inde educi, & ad forum seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorundem sententia de jure, vel consuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decrevit. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium II. Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem prædecessores præfatos statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, cassata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, etiam ad hoc, ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, communitates, cives, officiales, & personæ, ac alii, quos prædictæ, & præsentis literæ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, singulas censuras, & poenas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurrerent, & incurrere censerent. Ipsique Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, & Feudatarii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum etiam regni, & partium prædictarum, sibi, & eidem Ecclesiæ immediate subsectorum aliquos suos, & dictæ Ecclesiæ hostes & inimicos, aut subditos, exules, bannitos, & facinorosos, cujuscunque status, vel conditionis essent, publice, vel occulte, ullo unquam tempore recipere, vel acceptare, nullatenus præsumerent. Et si aliqui ad eorum dominia & territoria confugere contingeret, illos ex eorum dominis, vel territorii hujusmodi expellere, seu ad simplicem jurisdictionem vel requisitionem suam, & successorum suorum, quo vellent, & successores ipsi vellent, tute conduci facere, ac quod præmissa ab eis subditis inviolabiliter observentur: omni exceptione cessante cum effectu curare, sub similibus privationis, & rebellionis, ac criminis læsæ majestatis poenis, si contrafecissent, eo ipso incurrendis.

Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi, & puniri possent, quod communitates civitatum, & universitates terrarum, castrorum, & locorum, in quibus seu quorum territorio, districtu, & ditione dicta homicidia perpetrarentur, sub paribus interdictionis Ecclesiasticæ, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per universitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorundem Domicelli, Barones, Vicarii, & alii in temporalibus domini sub majoris excommunicationis læsæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfate Cameræ irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrerent poenis eisdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere tenerent, capi facere, & si eos capere non possent, statim commissum homicidium universitatibus, seu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt seu declinare poterunt, notificari. Communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, seu apprehendi facere: quod si non poterint, similiter id universitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum, ad quæ declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, infinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus poenis tenerent, & deberent, de novo statuit, ordinavit, inhi-

C A P. X.

In scarios, bannitos, latrones, & homicidas æquissima constitutio, priorum Pontificum decreta confirmant.

Sixtus V.

Hoc nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna, & incommoda, quæ menti nostræ observabantur, nobis longe fuit gravissimum, quod populos S. R. E. ditioni temporali subiectos, non modo ad rerum, substantiarumque suarum perturbationem, & jacturam, sed etiam vitæ periculum redactos invenimus, ut exulibus, bannitis, cæterisque id genus facinorosis hominibus, ita undique ingruentibus, & grassantibus, vix quisquam ab hac hominum peste tutus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala, ex officii nostri debito, & præcipua erga nostros ac ejusdem Roman. Eccles. subditos charitate assidue extimulatur, nihil non agere, & attentare decrevimus, quo populis optata quies, salus, securitas & tranquillitas per nos restitueretur. Quod ita demum, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si ante provideatur, ne ullum domi forisque, intra extrave fines nostros, criminosis hominibus hujusmodi pateat diffugium aut receptaculum, sed omnino legum & magistratum severitatem, justitiæque gladium subire, ac debitas poenas luere cogantur.

Itaque de fratrum nostrorum consilio, omnes & singulas constitutiones a fel. record. Pio II. Paulo etiam II. Sixto IV. Julio similiter II. Leone X. Clemente VII. Julio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibusvis aliis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, suo cujuscunque tempore, in detestabile prædictorum & aliorum infra scriptorum hominum genus, pro temporis & criminum ratione editas, cum omnibus, & singulis eis contentis, quod ea, quæ præsentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis sententiæ, per easdem constitutiones in illos contravenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quam salutem adferat, consulto tollendam, & submovendam duximus, ex certa scientia nostra approbantes, & innovantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis, & insertis haberi volentes. Romæ primo Anno Pontificatus Sixti V.

TITULUS IX.

DE FALSIS, ET FALSUM EXPONENTIBUS.

C A P. I.

Personæ qualitatem, & conditionem mentientes, ut aliqui facilius consequantur, rei hoc obliquo tramite affectu fructus careant.

Innocentius VIII.

Cum, sicut non sine displicentia accepimus, nonnulli conscientiæ suæ prodigi, & avaritiæ morbo laborantes, ut literas Apostolicas gratis expediant, & officiales debita eorum portione defraudent, in eisdem literis, se nonnunquam venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut dilectorum filiorum abbreviatorum de majori præsentia, seu literarum prædictarum scriptorum, necnon aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatis, & privilegiis sive antiqua consuetudine literas ipsas gratis expedire solent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero familiares continuos commensales fuisse, & esse affirmare, & ut tales in dictis literis se inscribere facere ac fecisse non vereantur, cum revera tales non fuerint, in animarum suarum periculum, ac officiorum Roman. curiæ non modicum præjudicium, & gravamen. Nos fraudibus, & deceptionibus hujusmodi, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes motu proprio & ex certa scientia, omnes, & singulos cujuscunque status, gradus, & conditionis fuerint, & quocunque nomine nuncupentur, qui se Cardinalium, aut assistentium seu

scrip-